

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4533/2023
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из..., чији заједнички пуномоћник Жељко М. Марјановић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2708/22 од 17.11.2022. године, у седници већа одржаној 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2708/22 од 17.11.2022. године, у делу у коме је одбијена жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 414/21 од 15.09.2022. године, у усвајајућем делу у односу на тужбени захтев АА у износу од 1.058.538,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате и у односу на тужбени захтев тужиоца ББ у износу од 1.336.743,50 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2708/22 од 17.11.2022. године и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 414/21 од 15.09.2022. године, у преосталом усвајајућем делу и у делу одлуке о трошковима поступка и у овом делу предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 414/21 од 15.09.2022. године, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу АА исплати 6.045.880,50 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до коначне исплате, на име накнаде за експроприсану непокретност – парцелу број .. к.о. Нови Сад, површине 891м², уписане у Лист непокретности .. к.о. Нови Сад 4, која представља саставни део улице ... у Новом Саду. Обавезан је тужени да тужиоцу ББ исплати 5.611.608,50 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до коначне исплате, на име накнаде за експроприсану непокретност – парцелу број .. к.о. Нови Сад 4, површине 827м², уписане у Лист непокретности број .. к.о. Нови Сад 4, која представља саставни део улице ... у Новом Саду. Обавезан је тужени да у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде о свом трошку изврши упис права власништва – упис јавне

својине Града Новог Сада на експроприсаној непокретности – парцели број .. к.о. Нови Сад 4, површине 891м² уписане у Лист непокретности .. к.о. Нови Сад 4, која представља саставни део улице ... у Новом Саду. Обавезан је тужени да у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде о свом трошку изврши упис права власништва – упис јавне својине Града Новог Сада на експроприсаној непокретности – парцели број .. к.о. Нови Сад 4, површине 827м², уписане у Лист непокретности број .. к.о. Нови Сад 4, која представља саставни део улице ... у Новом Саду. Обавезан је тужени да тужиоцима солидарно накнади трошкове поступка у износу од 337.716,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2708/22 од 17.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешно утврђеног чињеничног стања, битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) и утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су браћа који су предметне парцеле број .. и .. к.о. Нови Сад IV стекли по основу наслеђивања, након смрти њиховог оца ВВ, који је преминуо 2020. године и то по основу правноснажног решења јавног бележника УПП бр. 320-2020 од 02.03.2021. године и то тако што је АА стекао парцелу број .. к.о. Нови Сад IV, а ББ парцелу број .. к.о. Нови Сад IV. Приликом изградње пута који иде од Сајлова до Ветерника заузет је део предметних парцела, саграђена је улица без сагласности и питања тужилаца и власника суседних парцела. Према Плану генералне регулације простора за мешовиту намену западно од Суботичког булевара и северног булевара Војводе Степе у Новом Саду и Плану детаљне регулације Градског гробља у Новом Саду, предметне парцеле број .. и .. к.о. Нови Сад IV се налазе у зони саобраћајне површине, намењене су за јавну саобраћајну површину – регулацију улице ... и исте ће бити обједињене са осталим парцелама намењеним за ову саобраћајну површину – улицу На катастарској парцели број .. крајњи северозападни део парцеле, који представља асфалтирани коловоз и зелену површину уз асфалтирани коловоз, приведен је планској намени у површини од 156м², односно 17,50%, док се преостали део предметне парцеле у површини од 735м² односно 82,50% користи као пољопривредно земљиште и та површина није приведена урбанистичкој намени. На катастарској парцели број ..., крајњи северозападни део парцеле, који представља асфалтирани коловоз и зелену површину уз асфалтирани коловоз, приведен је планској намени у површини од 197м² односно 23,10% док се

преостали део предметне парцеле у површини од 636м² односно 76,90% користи као пољопривредно земљиште и та површина није приведена урбанистичкој намени. Тужилац АА је преостали део парцеле број .. к.о. Нови Сад IV, који није заузет путем, дао рођаку да обрађује јер се више не бави пољопривредом. Тужиоцу су се истовремено јављали предузимачи који зидају зграде заинтересовани да откупе парцелу, али до реализације није дошло. Тужилац ББ је у односу на парцелу број .. отказао раније закључени закуп парцеле, није се бавио пољопривредом већ је имао намеру и планирао да гради, али како је већи део парцеле заузет одустао је од тога. Према налазу вештака тржишна вредност предметних парцела износи 6.785,50 динара/м².

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су обавезали туженог да тужиоцу АА исплати новчани износ од 6.045.880,50 динара и тужиоцу ББ износ од 5.611.608,50 динара са законском затезном каматом, применом одредаба члана 58. Устава Републике Србије, члана 10. став 2. Закона о јавној својини и члана 1. Протокола број 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода. По оцени нижестепених судова право тужилаца у односу на спорне парцеле је престало, јер су предметне парцеле одузете тужиоцима из поседа претварањем у улицу коју у целости неометано користи неограничени број лица, па тужиоцима припада правична новчана накнада за одузето земљиште у висини тржишне вредности имајући у виду укупну површину парцела, као и захтев да се утврди да је тужени власник предметних парцела и да му се наложи да изврши упис тог права.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право у делу којим су тужиоцима признали право на исплату износа у висини тржишне вредности парцеле у површини која је фактички приведена планираној намени.

Устав Републике Србије, у одредби члана 58. јемчи право на мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона тако што прописује да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Законом се може ограничити начин коришћења имовине, а одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других тражбина или казни, дозвољено је само у складу са законом.

Протоколом број 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, у члану 1. гарантује се заштита имовине тако што је прописано да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине и да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Одредбом члана 10. Закона о јавној својини прописано је да се добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу овог закона, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др.). Према ставу 10. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев

некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута првог и другог реда) и тргова, јавних површина које су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају, катастарска парцела број .. приведена је планској намени у површини од 156м², односно 17,50%, а катастарска парцела број .. је приведена планској намени у површини од 197м² односно 23,10% и ушла у састав улице Предметно земљиште је на тај начин постало у овом делу добро у општој употреби, у јавној својини туженог у смислу цитираних законских одредби, а тужиоци су у овом делу лишени права својине. Висина накнаде тужиоцима је правилно призната применом одредбе члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и одредбе члана 58. Устава Републике Србије, према тржишној вредности земљишта које је ушло у састав формираних улица. Због тога тужени неосновано у овом делу указује на погрешну примену материјалног права.

На основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Међутим, у односу на преостали део катастарске парцеле број .. површини од 735м² и катастарске парцеле број .. у површини од 636м², у ком делу парцеле нису приведене намени, материјално право је погрешно примењено.

Катастарске парцеле број .. к.о. Нови Сад IV, укупне површине 891м² и број .. к.о. Нови Сад IV, укупне површине 827м², уписане су у Листу непокретности као остало грађевинско земљиште. Наведене катастарске парцеле су делимично приведене својој планској намени, тако да катастарска парцела број .. у површини од 735м², односно 82,50% се користи као пољопривредно земљиште и у том делу није приведена урбанистичкој намени, а катастарска парцела број .. није приведена планској намени у површини од 636м², односно 76,90% и користи се као пољопривредно земљиште. Стога, ове чињенице нису довољне за закључак да је због постојања планских решења право својине тужилаца у тој мери ограничено да води обавези јавне власти да тужиоцима исплати тржишну вредност непокретности за површину која није фактички приведена планираној намени.

У поновном поступку, првостепени суд ће разјаснити на који начин су тужиоци користили наведене катастарске парцеле до и након доношења планских аката, који не омогућавају тужиоце да непокретност држе и да се њоме користе, да ли је делимично привођење парцела планираној намени ограничило дотадашњи начин коришћења преосталог дела парцела од стране тужилаца, због чега трпе штету, као и у делу тужбеног захтева којим се тражи да се обавезе тужени да о свом трошку изврши упис права власништва – упис јавне својине Града Новог Сада.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од исхода спора.

На основу наведеног, а сагласно члану 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија

Добрила Страјина,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић